

ODDZIAŁ ROLNY
- XV -

[Komisja Organizacji dla
Pracujących przyrodniczo Kółek Rolniczych]

1933

- w § 5 poz. d Kulturalne i wychowawcze
Kredyt obniżyć na 350, - zł
- w § 6 poz. b Kredyt na różne i nieprzewidziane - skreślić.

W budżecie Wojewódzkiej Szkoły Położnych

Rozdział B. Wszelkie zwroty na budżet Wojewódzkiej Kliniki należy obniżyć w tym samym stosunku w jakim obniżono kredyty w budżecie Kliniki.

- w § 4 poz. b Bieliżna, odzież i obuwie
Kredyt z 1 700, - zł obniżyć na 1 000, - zł
- w § 5 poz. b Srodki lekarskie
obniżyć kredyt o 5 000, - zł na 10 000, - zł
przy czym Komisja Gospodarczo Rolnicza powtarza wniosek swój do tej samej pozycji w budżecie Wojewódzkiej Kliniki dla Kobiet.
- w § 5 poz. f Higiena - obniżyć kredyt na 4 000, - zł
- w § 5 poz. h Różne wydatki związane z przyjęciem i zwolnieniem
Obniżyć kredyt na 1 000, - zł.
- w § 6 poz. b Kredyt na różne i nieprzewidziane - skreślić.

W budżecie Przychodni przy Wojewódzkiej Klinice dla

Rozdział C. Wszelkie zwroty na budżet Kliniki należy obniżyć w tym samym stosunku, w jakim obniżono ośmiodne kredyty w budżecie Kliniki.

- w § 5 poz. a Srodki lekarskie - obniżyć kredyt na 5 000, - zł
przy czym Komisja powtarza wniosek swój do tej pozycji w budżecie Kliniki.
- w § 6 poz. b. Kredyt na różne i nieprzewidziane - skreślić.

Następnie Przewodniczący udzielił głosu p. Dr. Szwedzkiemu, referentowi podkomisji do zbadania Wojewódzkich Zakładów Wychowawczych.

Podkomisja zwidziła zakłady w Antoniewie i Szubinie dnia 16. I. 1933 r., a Zakład w Cerekwicy dnia 8. II. 1933 r.

Na podstawie dokonanej lustracji przysłała Podkomisja do przekonania, że tylko Zakład w Szubinie wykazuje pewną celowość w urządzaniu i prowadzeniu akcji wychowawczej młodzieży wiejskiej, oraz częściowo, - o ile chodzi o urządzenie warsztatów obuwiczych - Zakład w Cerekwicy.

Pozatem zarówno zakład w Cerekwicy jak w Antoniewie noszą charakter zwykłego gospodarstwa wiejskiego, wychowankowie zaś zwykłej służby folwarcznej.

W szczególności Zakład w Antoniewie prowadzony nieporządnie, bez kierowniczej myśli pedagogicznej.

Wychowankowie brudni, ublikańscy i niezdyscyplinowani. Warsztaty na bardzo niskim poziomie.

Budynki (8) i pomieszczenia niewykorzystane. Dopłata Poznańskie-go Wojewódzkiego Związku Komunalnego w kwocie 139 900 zł na bardzo prymitywne wychowanie 42 chłopców t. j. przeszło 3 300 zł na jednego wychowanka rocznie, wydaje się niezasadnie nieuzasadnione. Jest to tem mniej uzasadnione, skoro oddanie jednego wychowanka do mistrza prywatnego, kosztuje zakład tylko 300 zł na 4 lata. Z urzędzenia i prowadzenia zakładu odczuwa się wrażenie, że utrzymuje się on tylko w tym celu, by mieć tanio siłą roboczą w gospodarstwie rolnem i tanie wytwory warsztatowe dla tego gospodarstwa.

Wynika to niewątpliwie z budżetu gospodarstwa rolnego, w którym preliniuje się na robotniczą po 30 gr. za dzień pracy jednego wychowanka, zaś dopłatów służby folwarcznej zupełnie się nie wykazuje.

Pozatem na dobro gospodarstwa rolnego preliniuje się kwotę 3 000 zł jako ryczałt za naukę rolnictwa wychowanków, pełniących faktycznie obowiązki służby folwarcznej.

Wobec preeliminowanej nadwyżki z gospodarstwa rolnego 2 004 zł jest rzeczą oczywistą, że przy odpowiednim przesunięciu kosztów zakładu na ciężar gospodarstwa rolnego, gospodarstwo rolne jest deficytowe.

Deficyt ten pokrywa Zakład Wychowawczy.

Powyższe uwagi natury ogólnej dotyczące Antoniewa, odnieść należy także do Zakładu w Cerekwicy Nowej z tą różnicą, że o ile chodzi o porządek zewnętrzny i stan warsztatów, a w szczególności warsztatu obuwniczego, Zakład stoi znaczniej wyżej od Antoniewa. Ilość jednakże i jakość wkładów (nowe umywalnie w zamku, centralne ogrzewanie, olbrzymia kuchnia) nie pozostaje w żadnym stosunku do potrzeb 30 wychowanków.

Prócz warsztatu szewskiego, inne warsztaty (kołodziejski, krawiecki, murarski) wykazują zupełną martwość: Jak w Antoniewie, tak i w Cerekwicy wychowankowie są właściwie robotnikami rolnymi i folwarcznymi.

Salę szkolną robią wrażenie zupełnej martwoży, Prowadzenie rachunkowości w obu zakładach pozostawia dużo do życzenia i nie zawsze jest kontowaniem faktycznych szaszłości.

Rachunkowość gospodarstwa rolnego nie odpowiada zasadzie prawdziwości budżetowania i prowadzona jest pod kątem konieczności wykazania dochodowości jego.

Robotniczy i deputatów wogóle się nie wykazuje.

W konsekwencji powyższego, stwierdzonego lustracją stanu wojewódzkich zakładów w Antoniewie i Cerekwicy Podkomisji wnosi o :

- I. Skreślenie obu zakładów ze zwyczajnych budżetów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego
 - II. Przeniesienie wychowanków z obu zakładów do Wojewódzkiego Zakładu Wychowawczego w Szubinie, gdyż preliminarz tego zakładu oparty jest na zasadzie 150 wychowanków, podczas gdy faktycznie na ich tylko 62, a po przeniesieniu 30 wychowanków z Cerekwicy Nowej i 42 z Antoniewa będzie miał razem 134 wychowanków a zatem jeszcze o 16 mniej, niż się prelinuje.
 - III. przeniesienie urzędników statowych z obu zakładów do innych zakładów wojewódzkich i zwolnienie kontraktowych.
 - IV. Wykazywanie pozycji " Antoniewo " i " Cerekwica Nowa " tylko w budżecie gospodarstw rolnych.
- W związku z powyższem Podkomisja proponuje przejść do porządku dziennego nad budżetami Wojewódzkich Zakładów Wychowawczych w Antoniewie i Cerekwicy i przystąpić do szczegółowego badania budżetu Wojewódzkiego Zakładu Wychowawczego w Szubinie.
- Przedstawione powyżej wnioski Podkomisji, Komisja Oszczędnościowa jednogłośnie uchwaliła.

Przechodząc następnie do budżetu Wojewódzkiego Zakładu Wychowawczego w S z u b i n i e,

- § 1 poz. a. Pensje personelu
- Komisja Oszczędnościowa uchwala zaproponować następujące zmiany:
 - Komisja proponuje w razie skumulowania zakładów wychowawczych, powiększyć etat osobowy o jednego mistrza obuwniczego, którego należałoby przelać z Cerekwicy.
- § 1 poz. b. Świadczenia osobiste na personel
 - obniżyć kredyt przewidziany
 - w podpoz. b) remuneracje i zapłaty na 600,- zł
 - w podpoz. c) wynagrodzenie dla nauczyciela za nadgodziny na 600, - zł
- § 1 poz. c Świadczenia socjalne na personel
 - obniżyć kredyt w podpoz. a) na własną opiekę lekarską na 1 000 zł
- § 1 poz. d i n n e
 - Kredyt w podpozycji a - ubezpieczenie od odpowiedzialności prawno - cywilnej obniżyć do 100, - zł
 - Kredyt w podpozycji e) różne - skreślić
- § 2 poz. a Wydatki bieżące
 - obniżyć kredyt do 1 600, - zł
- § 3 poz. a Remont budynków
 - obniżyć kredyt do 4 000, - zł.

Oświadczenie Starosty Krajowego
do sprawozdania Komisji Oszczędnościowej dla Poznańskiego
Wojewódzkiego Związku Komunalnego z dnia 31 marca 1933r.

U w a g i K o m i s j i

Oświadczenie Starosty Krajowego

A. Odnosnie Zakładów Poznańskiego Wojewódzkiego
Związku Komunalnego.

I.

Ponieważ niektóre zakłady P.W.Z.K. są niedostatecznie obsadzone przez wychowanków względnie pensjonariuszów, a temsamem urządzenia tych zakładów nie są należycie wykorzystywane podobnie jak i personel, który jest utrzymywany w stosunku do liczby jaką zakład pomieścić winien, - celem zaoszczędzenia wydatków proponuje:

a/ zwinąć Wojewódzkie Zakłady Wychowawcze w Antoniewie oraz w Cerekwicy, albowiem zakłady te nie są wykorzystywane i powodują nieproporcjonalnie wysokie wydatki na prymitywne wychowanie chłopców służących raczej jako zwykła służba folwarczna.

Areał rolny i urządzenia należałoby eksploatować jako gospodarstwo rolne ewentualnie nawet wydzierżawić. Wychowanków z tych zakładów zaleca Komisja przenieść do Wojewódzkiego Zakładu Wychowawczego w Szublinie, który nie jest dostatecznie obsadzony wychowankami /patrz protokół z dnia 27 lutego 1933 r./

b/ zwinąć Wojewódzki Zakład Pracy Dobrowolnej w Łaskach i wziąć pod rozwagę ewentualne wydzierżawienie gospodarstwa rolnego w Łaskach. Pensjonariuszy ulokować w innym odpowiednim zakładzie.

Personel ustalony zakładów wymienionych pod a/ i b/ należałoby przenieść do innych zakładów, umowy zwolnić /protokół z dnia 2 marca 1933r./

II.

Zasadniczo z remontami budynków zakładowych i urządzeń wstrzymać się, gdzie można względnie ograniczyć je do minimum.

III.

Poddać ponownie rewizji koszty utrzymania wychowanków, pensjonariuszy względnie pacjentów, których są one wszędzie za wysoko przedliczone.

Wszystkie zakłady, za wyjątkiem zakładów, wymienionych poniżej pod a/ i b/ są wykorzystane w całej pełni, p.nawet w niektórych obsada przewyższa pojemność zakładów.

a/ Zwiniecie zakładów wychowawczych w Antoniewie i Cerekwicy jest niemożliwe i niemożliwe z powodów wynikających z załącznika nr. 4.

b/ Zwiniecie zakładu w Łaskach jest niemożliwe z powodów, wynikających z załącznika nr. 5.

Kredyty na remonty budynków i urządzeń zakładowych zostały prelimitowane tylko w takiej wysokości, aby wystarowały na najkonieczniejsze potrzeby i dalej obniżone być nie mogą bez narażenia samorządu w przyszłości na straty.

Taryfy opłat w zakładach zostały już w stosunku do roku 1932/33 znacząco obniżone.

IV.

Przewartościować budynki zakładów celem obniżenia składek ubezpieczeniowych.

V.

Tam gdzie dla pensjonariuszy zakładach istnieją klasy, ponieważ pokoje wyższych klas nie są należycie wykorzystywane - zlikwidować je ewtl. ograniczyć ich liczbę, równocześnie powiększając liczbę pokoi III klasy. Wojewódzka Klinika dla Kobiet, Wojewódzkie Sanatorium dla Pierścionochorych w Smukale/ protokół z dnia 27 lutego 1933 r./

Przewartościowanie nieruchomości i ruchomości Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego jest w toku i sumy ubezpieczeniowe zostaną odpowiednio obniżone, co jednakże ze względu na zawarte umowy ubezpieczeniowe nie wpłynie jeszcze na budżet 1933/34.

Z uwagi na małą frekwencję na wyższych klasach, przewiduje się w budżecie na rok 1933/34,

- a/ Woj. Kliniki dla Kobiet w Poznaniu na I klasie tylko 2 łóżka w roku ubiegłym 10 łóżek/.
- b/ Wojewódzkie Sanatorium dla Pierścionochorych w Smukale na I klasie tylko 18 łóżek /w roku ubiegłym 25 łóżek/. Pozatem w Sanatorium wprowadzono III klasę, której w roku 1932 tam jeszcze nie było.

VI.

Uwzględniając, że P.W.Z.K. posiada kilkanaście obiektów rolnych bardzo różnych pod względem obszaru, gleby i warunków robotniczych, które, aby mogły przynosić odpowiednie dochody, muszą być racjonalnie zorganizowane, Komisja Oszczędnościowa uważa za wskazane zaangażowanie przez Związek inspektora rolnego z wyższym wykształceniem, który zająłby się zorganizowaniem tych gospodarstw oraz fachowym ich nadzorem. Stworzenie nowego stanowiska nie przyniesie wydatków dla Związku nowych, ponieważ z jednej strony zwiększą się dochody, a z drugiej w to miejsce można zmniejszyć liczbę personelu.

Przy tej sposobności Komisja stawia wniosek, aby przy szeregu zakładów zaprowadzić wzgl. powiększyć hodowlę drobiu i trzody chlewnej tam gdzie jest to możliwe, gdyż w ten sposób zwiększy się samowystarczalność tych zakładów.

Zaangażowanie inspektora rolnego z wyższym wykształceniem nie wpłynie na podwyższenie dochodów z gospodarstw rolnych. Samorząd Wojewódzki posiada już fachowca-agronoma, który sprawuje nadzór nad gospodarstwami rolnymi i kieruje pracami tych gospodarstw.

Co do samej gospodarki rolnej, to widzi się, że nawet najlepiej gospodarowane majątki idą dziś na substancję lub nadzór sądowy. A są to nieraz majątki gospodarowane przez rolników kształconych w pierwszorzędnych zakładach zagranicznych. Pozatem stoją im do dyspozycji fachowi urzędnicy gospodarczy i fachowi robotnicy. W zakładach wojewódzkich nieudolne ręce pacjentów czy chłopców-wychowanków, obrabiają rolę i dlatego nie można tu żądać pierwszorzędných wyników ani samowystarczalności. Pozatem gospodarstwa rolne samorządu wojewódzkiego nie są przedsiębiorstwami i celem ich nie jest eksploatacja ziemi i wydobywanie z niej jak największych zysków, lecz są one więcej środkiem leczniczym dla pacjentów/ ważnym czynnikiem leczniczym psychiatrycznym jest praca, lub mają na celu zatrudnianie pensjonariuszy na roli /korygenzai, wychowankowie/.

Dlatego zaangażowanie agronoma z wyższym wykształceniem stanowiłoby tylko z jednej strony nowy wydatek na jego pensję w wysokości kilku tysięcy złotych, a z drugiej strony nie dabył spodziewanej zwyczajnie dochodów.

Co do hodowli drobiu i trzody chlewnej, to zaprowadza się ją tam, gdzie to jest możliwe.

VII.

Komisja Oszczędnościowa stwierdziła, iż P.W.Z.K. cierpi chronicznie na brak kapitałów obrotowych. Celem zyskania funduszy na pokrycie wydatków bieżących P.W.Z.K. zadłuża się krótkoterminowo w odpowiednich instytucjach, a w następstwie tego musi płacić wysokie sumy tytułem odsetek. Zadłużenie to następuje głównie z tego powodu, iż należności swoich nie otrzymuje P.W.Z.K. na czas, ponieważ Skarb Państwa, Wydziały Powiatowe, magistraty, Kasy Chorych, Urzędy Gminne, Szpital w Tworkach Tymczasowy Wydział Samorządowy w Lwowie, Uniwersytet Poznański, Z.U.P.U. w Królewskiej Hucie itd., wleką ją z przekazywaniem należności. Doszło do tego, że obecnie wierzytelności P.W.Z.K. wynoszą z tego tytułu przeszło 3 000 000 zł. Na same odsetki z racji niepunktualnego płacenia należności przez powyższe urzędy, zmuszony jest P.W.Z.K. płacić rocznie ca 80 000 zł od pożyczek na pokrycie bieżących wydatków.

W związku z powyższym Komisja Oszczędnościowa stawia wniosek, aby władze nadzorcze nad P.W.Z.K. wywarły, gdzie należy, odpowiedni wpływ, by powyżej wspomniane urzędy terminowo wywiązywały się ze swych zobowiązań, powtórnie, by posiadany przez P.W.Z.K. fundusz zakładów krajowych i fundusz kapitałów obecnie wynoszący ca 500 000 stopniowo zwiększyć do wysokości 1 000 000 zł w ten sposób, żeby czyste zyski Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego wpływały rokrocznie nie na pokrycie niedoboru budżetowego P.W.Z.K., ale na zasilenie funduszu zakładów.

VIII.

Komisja uważa, że preliminowane wydatki na zakup opału w zakładach jak i w centrall są za wysokie, głównie z tego powodu, iż zakup węgla nie jest racjonalny i po kupiecku dokonywany, oraz ponieważ w ostatnim czasie nastąpiła zasadnicza niższa cen węgla.

Komisja uważa za wskazane przy zakupach węgla korzystanie z pomocy kupieckiej kierowników innych zakładów dokonujących poważniejszych zakupów węgla.

Do uwag Komisji Oszczędnościowej przychylam się w zupełności, w szczególności, o ile chodzi o wywarcie na płatników wpływu przez władze nadzorcze.

Co do zwiększenia funduszy zakładów i kapitałów przez przenieszenie tam zysków z Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego, to niedobór w budżecie, któryby przez tę manipulację powstał, musiałby być pokryty drogą większego obciążenia płatników podatkiem wojewódzkim. To jest jednak w obecnej chwili niewskazane. Jakiegolwiek inne zasilenie wymienionych funduszy bez uszczerbku dla płatników jest takte niemożliwe.

Zakup opału dla P.W.Z.K. następuje zgodnie z przepisami, obowiązującymi instytucje publiczne, i dokonywany jest racjonalnie i po kupiecku. Umowy z hurtownikami węglowymi są w ten sposób zawarte, że każdorazowa obniżka cen węgla automatycznie zmienia ceny, wyznaczone w umowach.

Ustępu drugiego uwag Komisji Oszczędnościowej zupełnie nie rozumiem.

B. Odnosnie Centrali Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego.

I.

Zważywszy, że renta drogowa, wypłacona 25 i 1/2 powiatom wynosiła w roku obrachunkowym 1931/32 - 1 499 438 zł, zaś wydatki na utrzymanie dróg w 25 i 1/2 powiatach administrowanych bezpośrednio przez Starostwo Krajowe wynosiły 265 503,25 zł, czyli renta szosowa na jeden powiat wynosiła przeciętnie 58 000,- zł, zaś w powiatach administrowanych we własnym zakresie przeciętnie 106 000,- zł na powiat, bez kosztów administracyjnych, czyli, że koszt utrzymania jest około 100% droższy, Komisja Oszczędnościowa zaleca przejście dróg wojewódzkich powiatu inowrocławskiego, gnieźnieńskiego i b. powiatu zachodnio-poznańskiego przez odnośne powiatowe związki komunalne, bądź to przez zastosowanie art. 78 rozp. z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, bądź też drogą ustawodawczą na warunkach takich, w stosunku do długości drogi, jak w pozostałych powiatach, ponieważ nie jest niczem usprawiedliwione obecne uprzywilejowanie 3 powiatów.

Komisja Oszczędnościowa uważa za celowe przeniesienie wymiaru opłat za nadmierne zużywanie dróg wojewódzkich na powiaty za odpowiednim wynagrodzeniem.

W centrali P.W.Z.K. - oddział komunikacyjny powinien być znacznie co do ilości personelu ograniczony. Oddział ten jest zbyt rozbudowany, nie na obecne warunki; nadzór należałoby częściowo przekazać Urzędowi Wojewódzkiemu, aby uniknąć dwutorowości. /Protokół z dnia 22 marca 1933 r.

II.

Komisja uważa, iż uproszczenie biurowości centrali P.W.Z.K., dostosowanie jej do nowoczesnej techniki pracy biurowej, zwłaszcza zniesienie dzienników korespondencyjnych /podawczych/ umożliwi, likwidując rejestraturę, stopniową redukcję pewnej liczby personelu. W związku z tem Komisja, mając pozatem na uwadze postanowienie § 2 uchwały Rady Ministrów z 24 sierpnia 1931 o przepisach kancelaryjnych w administracji publicznej /Nr. 106 /Monitor Polski z 27.VIII.1931 poz. 273/ zaleca wprowadzenie odpowiednio powyższych przepisów w P.W.Z.K.

Uproszczenie biurowości w centrali oraz dostosowanie jej do nowoczesnej techniki pracy biurowej już częściowo nastąpiło przez zaprowadzenie znacznego uproszczonego dzienników i uproszczonego obiegu spraw. Definitywne uproszczenie nastąpi z chwilą zaprowadzenia nowej instrukcji referatowo-kancelaryjnej, której projekt jest gotowy.

Instrukcja oparta jest w zasadzie na uchwale Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1931 r.

O ile chodzi o zaprowadzenie systemu bezdziennikowego w administracji

Patrz załącznik nr. 6.

Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego, to sprawa ta była już w roku 1932 przedmiotem rozważań i okazało się, że system ten nie dałby spodziewanych wyników dlatego, że

- a/ w samorządzie wojewódzkim jest mała ilość spraw, mogących być załatwionych "odręcznie", przez co prowadzić trzeba wiele akt;
- b/ skasowanie rejestratur, z których każda obsługuje po kilka oddziałów /np. rejestratura I - 7 oddziałów/, spowoduje utworzenie małych rejestratur w każdym oddziale /prowadzenie i przechowywanie aktów, przedkładanie terminów itp./, co w rezultacie nie da oszczędności personalnych;
- c/ załatwianie przez referentów spraw zarówno referatowych jak i manipulacyjno-registratorackich jest sprzeczne z ogólnie przyjętą zasadą pracy, która to zasada daje najlepszą ekonomję pracy i czasu;
- d/ stoi w sprzeczności ze względami gospodarczymi, gdyż wprowadzenie systemu bezdziennikowego wymaga przeobrażenia umeblowania biur /szafy tezkowe itp./, co przy tak wielkim aparacie, jakim jest Starostwo Krajowe, spowodowałoby jednorazowy wysoki wydatek, którego wobec ogólnych ograniczeń budżetowych nie można pokryć.

/Specjalizacji i podziału

III.

Lista personelu P.W.Z.K. tak w centrall jak i jego zakładach, po wyłączeniu Zakładu Bezpieczeństwa od Wydziału w Rolnictwie, wynosi obecnie 981 sił, w tem ustalonych 808, tych zaś, których stosunek umowy, 6/5.

Komisja Oszczędnościowa stawia wniosek, aby z jednej strony po przetrześciu administracji bezpośrednio na drogach wojewódzkich oraz przeniesieniu wymiaru opłat za nadmierne użytkowanie dróg wojewódzkich na powiaty, z drugiej, po zniesieniu zakładów w Cerekwicy, Antoniewie i Łaskach, dalej, przez połączenie oddziałów pokrewnych w centrall, scentralizowanie stencjotypistek w jedną kancelarię, uproszczenie biurowości, wreszcie oszczędności personalnych w poszczególnych zakładach, które znaleźć w swoich protokółkach, dokonać redukcji personelu o liczbę 80, w ten sposób, że wypowie się stosunka służbowy urzędnikom, których te stosunek opiera się na umowie.

- a/W sprawie administracji drogowej - patrz załącznik nr.6.
- b/W sprawie zniesienia niektórych zakładów - patrz załączniki nr.3 i 5.
- c/W sprawie połączenia oddziałów w centrall Komisja Oszczędnościowa, wyrażając się za złączeniem oddziałów, wychodziła widocznie z założenia, że istnienie całego szeregu oddziałów łączy się z urzędowaniem większej ilości dobrze uposażonych urzędników, spełniających tylko funkcje kierownicze, oraz że przez zniesienie tych stanowisk kierowniczych będzie można osiągnąć znaczne oszczędności personalne.

Tymczasem funkcje kierownicze w oddziałach administracji centralnej Starostwa Krajowego pełnia urzędnicy, którzy wykonywana pracę oraz wyposażeniem są zupełnie zrównani z resztą personelu. Wobec takiego stanu rzeczy nie spowoduje złączenie oddziałów żadnych oszczędności personalnych ani rzeczowych.

Komisja

d/

Komisja stwierdziła przytem, że uposażenie służby jak palaczy, dozorców i rzemieślników jest wyższe aniżeli urzędników, gdyż mają utrzymanie i pomieszkanie; zaleca tedy zrewidować niekorzystne dla P.W.Z.K. umowy służbowe.

- d/W sprawie scentralizowania stenotypetek w jednej kancelarii:
Utworzenie kancelarii wspólnej dla wszystkich maszynistek przewidują przepisy nowej instrukcji referatowo-kancelaryjnej.
- e/W sprawie dalszych redukcji personalnych - patrz załącznik nr.1.
- f/W sprawie obniżenia uposażenia służby:
Rewizja przedmiotowych umów służbowych jest w toku.

IV.

Komisja zaleca ograniczenie środków lokumacji do 2 samochodów z tem, że podróże służbowe powinny być dokonywane głównie koleją. Co do krejtyłów na diety i koszty podróży, Komisja uważa za wskazane odpowiednią ich redukcję. Ilość podróży powinna być zmniejszona; podróże powinny być dokonywane tylko przez jedną osobę.

- a/W sprawie skasowania 1 samochodu - patrz objaśnienie do działu I, rozdział B, § 3, poz. b.
- b/Kredyty na diety i koszty podróży zostały w budżecie na rok 1933/34 znacznie obniżone.
- c/Ilość podróży została ograniczona do najkonieczniejszych;
- d/Od 1933r. dokonuje się rewizji i wizytacji w zasadzie przez jedną osobę.

V.

W budynkach czynszowych, należących do P.W.Z.K. zaleca Komisja poddać rewizji wysokość czynszów tak, aby P.W.Z.K. zbyt wiele do tych domów nie dokładała.

Czynsze w domach urzędniczych P.W.Z.K. poddano w roku 1932 rewizji. Sprawa tą zajmowała się specjalna Komisja Wydziału Wojewódzkiego oraz Wydział Wojewódzki i ustalono czynsze w wysokości, odpowiadającej czynszom pobieranym w innych domach Poznania.

VI.

Komisja zaleca postarać się o zawarcie z Uniwersytetem Poznańskim umowy, w której wyraźnie będą określone obowiązki Uniwersytetu wobec świadczeń ze strony P.W.Z.K. /protokół z dnia 27.II.1933/.

- a/W sprawie zmiany umowy z Uniwersytetem Poznańskim prowadzi się już od 1932r. pertraktacje z Uniwersytetem i sprawa jest w toku załatwienia.

Resumując wszystkie spostrzeżenia dotyczące budżetu i zakresu prac Starostwa Krajowego P.W.Z.K. dochodzi Komisja do następujących konkretnych wniosków:

- b/Przyjmuje uznanie, iż Poznański Wojewódzki Związek Komunalny oddał korzyści dla mieszkańców województwa poznańskiego, lecz nie rozumie znaczenia, że nie jest samorządem we właściwym tego słowa znaczeniu, ale związkiem celowym do spełnienia pewnych zadań. Poznański Wojewódzki Związek Komunalny jak każdy związek komunalny jest najistotniejszym samorządem w najwłaściwszym tego słowa znaczeniu, a związkiem celowym w najogólniejszym tego słowa znaczeniu jest także każdy samorząd i każdy związek komunalny.

Jakkolwiek Poznański Wojewódzki Związek Komunalny oddał bezsprzecznie korzyści dla mieszkańców tutejszego województwa, to jednakże nie jest samorządem we właściwym tego słowa znaczeniu, ale związkiem celowym do spełnienia pewnych zadań.

Stan organizacyjny P.W.Z.K. w okresie badania przez Komisję Oczernieściową jest tego rodzaju, że Krajowe Ubezpieczenie Ogniowe i Krajowe Ubezpieczenie na życie już dziś, a Zakład Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie w najbliższym czasie nie będą członkami Wojewódzkiego Związku Komunalnego. Piszcz

- c/Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, utworzony z Krajowego Ubezpieczenia Ogniowego, jest nadal złączony z Poznańskim Wojewódzkim Związkiem Komunalnym i to w ten sposób, że Starosta Krajowy na mocy statutu jest członkiem Rady i Wydziału Rady, że protokoły Wydziału Rady muszą

nad głuchoniemymi i niewidomymi, pieczę nad umysłowo chorymi, prowadzenie odnosnych zakładów, administrację dróg państwowych i samorządowych - za wyjątkiem małych odcinków, administrację Muzeum Wielkopolskiego, kształcenie pożytecznych, prowadzi P.W.Z.K. na własny rachunek, ale poszczególne oddziały i zakłady mają swoje kierownictwa i prowadzą wszystkie agendy, a mimo to centrala w Starostwie Krajowym posiada szanado rozbudowane odnośne wydziały, które powinny załatwiać tylko ogólne zasadnicze sprawy oraz nadzorować wykonanie budżetu. Zaś tylko dział charytatywny tj. piecza nad ubogimi i wdóćzgami, dalej Kasa Wdów i Sierot po urzędnikach komunalnych i Wojewódzki Bank Pożytkowy są bezpośrednio administrowane przez centralę P.W.Z.K.

Ostatnie akta ustawodawstwa zmierzają wyraźnie do rozszerzenia nadzoru ze strony władz państwowych i dlatego spotyka się niejednokrotnie dwutorowość nadzoru państwowego i samorządowego, w szczególności w zarządzie drogowym, która oczywiście powoduje w rezultacie nieproduktywne koszty.

Zaleca się zatem rozważyć, czy dalszych oszczędności w budżecie P.W.Z.K. nie dałoby się osiągnąć przez zmodyfikowanie nadzoru i ściśle rozgraniczenie kompetencji między władze Państwa a Starostwo Krajowe.

być przesyłane Wydziałowi Wojewódzkiemu do wiadomości i że w razie likwidacji Zakładu nadwyżka przypada P.W.Z.K.

d/Prowadzenie Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie nie należy do zadań samorządu wojewódzkiego. Zakład posiada własne organy /§ 6 statutu Zakładu/:

- aa/ Egzaminowanie
- bb/ Zarząd Główny
- cc/ Zarząd Sekcyj
- dd/ Meźów Zaufania
- ee/ Kontrolerów.

Przy wznaczeniu Zarządu Głównego skorzystał ustawodawca tylko z już istniejącego organu kolegialnego, składającego się z czynnika obywatelskiego, i ustanowił Zarządem Głównym Poznański Wydział Wojewódzki.

e/Sprawa decentralizacji była przedmiotem rozważań w roku 1929 i wówczas przy reorganizacji Starostwa Krajowego ustalono nowy podział na Wydziały i Oddziały oraz wznaczone szczegółowo ich zakres działania, przy czym odnośnym Wydziałom porostawiono załatwianie tylko tych czynności, które ustawowo i statutowo przekazane są Starostwu Krajowemu i które z racji swej istoty muszą być załatwiane przez centralę.

f/O ile chodzi o dwutorowość nadzoru państwowego i samorządowego, to ustawy i rozporządzenia wyraźnie określają i ściśle rozgraniczają kompetencje władz nadzorczych i samorządowych i w ramach tych przepisów nie może być mowy o dwutorowości, o ile oczywiście odnośne przepisy będą należyście przestrzegane.

g/O ile chodzi o zamiar ustawodawcy do rozszerzenia nadzoru ze strony władz nadzorczych nad samorządami, to nie są ni dotychczas znane takie akty ustawodawcze w odniesieniu do samorządu wojewódzkiego. Stwierdzam jednakowoż, że -abstrahując od art.3

Konstytucji, który przewiduje oparcie ustroju R.P. na zasadzie szerokiego samorządu terytorjalnego - dalsze rozszerzenie nadzoru państwowego nad samorządem wojewódzkim, który w dotychczasowej swej postaci oddał tak Państwu jak i społeczeństwu i po szczególnym instytucjom wojew. poznań., jak to sama Komisja Oszczędności stwierdziła, wielkie korzyści, nie jest porządane, gdyż -o ile chodzi o ograniczenie wydatków, to organa uchwalające samorządu same tak wydatnie je obniżyły, iż w niektórych skreśleniach poszły nawet dalej, niż Komisja Oszczędnościowa.

Lp.	Dz.	Pod- poz.	Blizsze określenie	Budżet na rok 1937/ 33 przewi- dował zł	Komisja Oszczed- nościowa precojuje zł	Budżet na rok 33 przewidziane w zł
		f	Higijena zz/	5 200,-	4 000,-	1
		b	Różne wydatki związane z przyjęciem i zwolnieniem	1 330,-	1 000,-	
	6	b	Różne i nieprzewi- zzz/ dziane	33,-	-	
			Wszelkie zwroty należy obniżyć w tym samym sto- sunku, w jakim obniżono kredyty w budżecie Kliniki- -cyfrów nie ustalono-			
		5 a	Środki lekarskie	6 700,-	5 000,-	
		6 b	Różne i nieprzewi- x/ dziane	55,-	-	
					475 792,-	64
			<u>VII. Wojewódzki Zakład Wychowawczy</u> <u>w Mtoniewie</u> <u>- str. protok. 16 -</u>			31
			Zakład należy zlikwidować - oszczędności nie ustalono - cyfrów -	128 900,-		
			<u>VIII. Wojewódzki Zakład Wychowawczy</u> <u>w Cerekwicy</u> <u>- str. protok. 16 -</u>			
			Zakład należy zlikwidować - oszczędności nie ustalono - cyfrów -	116 410,-		
			<u>IX. Wojewódzki Zakład Wychowawczy</u> <u>w Szubielowie</u> <u>- str. protok. 17 -</u>			
	1	b b	Remuneracje i zapczęgi	600,-	600,-	
		c	Wynag. dla nauczycieli za nadgodziny	200,-	600,-	

Różne wydatki związane z przyjęciem i zwolnieniem	1 330,-	1 000,-	1 000,-	-
Różne i nieprzewidziane	32,-	-	279,-	279,-
Wszelkie zwroty należy obniżyć w tym samym stopniu, w jakim obniżono kredyty w budżecie Kliniki - cyfrowo nie ustalono -				
Środki lekarskie	6 700,-	5 000,-	5 000,-	-
Różne i nieprzewidziane	55,-	-	92,-	92,-
		475 792,-	507 720,-	32 384,-
				64 318,50
				31 924,50

I. Wojewódzki Zakład Tychawawczy
w Antoniewie
- str. protok. 16 -

Zakład należy zlikwidować - oszczędności nie ustalono cyfrowo - 128 900,- 110 680,-

I. Wojewódzki Zakład Tychawawczy
w Cerekwicy
- str. protok. 16 -

Zakład należy zlikwidować - oszczędności nie ustalono cyfrowo - 116 410,- 105 580,-

I. Wojewódzki Zakład Tychawawczy
w Szubiole
- str. protok. 17 -

Remuneracje i zapłaty 600,- 600,- 100,-

Wynagrodzenia dla nauczycieli za nadgodziny 200,- 600,- 600,-

Dot. Nr. i pos.	Dot. kategoria	Wzrostowe określenie	Budżet na rok 1937 - w przeliczeniu na zł	Kmiejscowa Oświadczenia - w przeliczeniu na zł
	f	Higijena sz/	5 200,-	4 000,-
	b	Różne wydatki związane z przyjęciem i zwolnieniem	1 280,-	1 000,-
	6 b	Różne i nieprzezi- szn/ dziane	32,-	-
0		Tasakie zwrotu salony chętni w tym samym celu. W jakim obszarze kredyty w budżecie Kliniki - <u>cyfrowo nie ustalono</u>		
	5 a	Środki lekarskie	6 700,-	5 000,-
	6 b	Różne i nieprzezi- w/ dziane	55,-	-
			475 792,-	370 000,-

VII. Szlachecki Zakład Przemysłowy w Głogowie - str. budżet. 16 -

Zakład salony szlacheckie - cyfrowo nie ustalono 128 900,-

VIII. Szlachecki Zakład Przemysłowy w Wągrowcu - str. budżet. 16 -

Zakład salony szlacheckie - cyfrowo nie ustalono 116 410,-

IX. Szlachecki Zakład Przemysłowy w Wągrowcu - str. budżet. 16 -

1 b b		Demobilizacja i zapasy	600,-	600,-
c		Wynag. dla pracowników za wadliwizy	200,-	600,-

Budżet na rok 1937 - w przeliczeniu na zł		U. 431	Opisja Starosty Krajowego
zł	zł		
-	1 200,-		sz/ Kredyt w przedmiotowej sprawie jest konieczny ponieważ stan wydatków na zakup restryfikatu, który stanowi jedną z głównych pozycji budżetu, wynosi obecnie 4 500,- zł. Budżet 700,- zł jest niewystarczający na zakup demobilizacji, listu i innych środków demobilizacyjnych.
-	-	279,-	szn/ Wobec znaczącego ograniczenia kredytów pozostałoby chociażby minimalne kredyty na różne i nieprzewidziane wydatki jest konieczne.
-	-	92,50	x/ Patrz uwagi do rozdz. B § 6 pos. b
31 188,-	64 318,40		
31 924,50			

Patrz załącznik nr. 4

cb. § 1
pes. b
pdp. d

cb. § 1
pes. b
pdp. d

nr	rodz.	roz.	Pod- poz.	Blizsze okrešlenie	Budzet na rok 1932/ 33 przewi- dywał zł	Komisja Oszoze- ncznie- wa pro- ponuje zł	Budzet rok 34 zł	Budżecie na rok 34 przewidziano zł
				Z e s t a w i e n i e				
Ilość pozycji								
				Główny budżet		195 187,-	212 000,-	3 390,-
I			53	Tejewódzki Zakład dla Głuchoniemych w Poznaniu		72 936,-	98 000,-	713,-
II			29	Tejewódzki Zakład dla Głuchoniemych w Kocścianie		-	-	-
III			1	Tejewódzki Zakład dla Ociemniałych w Budgoczu		83 465,-	95 000,-	3 318,-
IV			22	Tejewódzki Zakład dla Ubożych w Srebrnie		193 713,75	197 000,-	8 805,75
V			20	Tejewódzka Klinika dla Kobiet i Sakcja Pęcnnych		475 792,-	507 000,-	32 384,-
VI			31	Tejewódzki Zakład Tychcwaw- czy w Antoniewie		-	-	-
VII			1	Tejewódzki Zakład Tychcwaw- czy w Carekwiicy		-	-	-
VIII			1	Tejewódzki Zakład Tychcwaw- czy w Szubinie		70 675,-	40 000,-	32 053,-
IX			18	Tejewódzki Zakład dla Kory- genów i Ubożych w Bojanowie		99 601,-	118 000,-	-
X			16	Tejewódzkie Sanatorjum dla Piersiowc - Chorych w Smukale		58 660,-	57 000,-	6 480,-
XI			12	Tejewódzki Zakład Lecznicy dla Alkoholików w Gocściewie		58 328,-	53 000,-	554,-
XII			25	Tejewódzki Zakład Psychiatry- czny w Dziekanowie		817 609,-	882 000,-	42 713,-
XIII			32	Tejewódzki Zakład Psychiatry- czny w Owinskich		922 334,10	965 000,-	3 632,60
XIV			27	Tejewódzki Zakład Psychiatry- czny w Kocścianie		662 127,-	684 000,-	24 764,-
XV			23	Tejewódzki Zakład Pracy Dobro- wclnej w Łaskach		-	-	1 456,-
XVI			1	Muzeum Tielkopolskie		42 410,-	45 000,-	160 263,35
XVII			9					
						3 773 057,85	3 963 000,-	

Komisja Oszczę- dności wa pro- ceduje zł	Budżet r. 1934 duj	Wzrost na rok 1933/ przewidywane zatem		UWAGI	Opinia Starosty Krajowego
		zł	więcej zł		
195 167,-	212 000	3 390,-	20 220,-		
72 336,-	98 700	713,-	26 500,-		
-	-	-	-		
83 465,-	95 500	3 318,-	15 484,-		
93 713,75	197 500	6 805,75	12 506,-		
75 792,-	507 000	32 384,-	64 316,50		
-	-	-	-		
-	-	-	-		
675,-	40 000	32 053,-	2 167,-		
601,-	116 400	-	56 823,93		
660,-	57 000	6 480,-	5 116,-		
328,-	59 500	554,-	1 740,-		
609,-	332 200	42 713,-	57 393,-		
334,10	965 800	3 632,60	47 104,50		
27,-	695 400	24 764,-	38 075,-		
-	-	-	-		
10,-	43 700	1 456,-	2 776,-		
57,85 3 963 000		160 263,35	350 223,93		
			189 960,58		

Nr. pos.	Poz. pod- nos.	Blizsze określenia	Budżet na rok 1930 33 prawi- dywał zł	Kmieja Oszare- nności- wa pro- pago zł	Prze- bieg zł	Wydatki na rok 1930 w przeliczeniu na salo		Uwagi	Opisja Skaroty Krajowe
						zł	sk		
Zestawienie									
I	53	Główny budżet							
II	29	Tcjewódski Zakład dla Głuchoniemych w Pznowiu	195 187,-		212 400,-	3 390,-	20 220,-		
III	1	Tcjewódski Zakład dla Głuchoniemych w Kłodzku	70 936,-		90 700,-	713,-	26 500,-		
IV	22	Tcjewódski Zakład dla Ociemniałych w Świdnicy	-		-	-	-		
V	20	Tcjewódski Zakład dla Ubiegłych w Sremsku	83 445,-		95 000,-	3 319,-	15 484,-		
VI	31	Tcjewódski Klinika dla Arbót i Sakra Potężnych	193 713,75		197 000,-	8 605,75	12 506,-		
VII	1	Tcjewódski Zakład Tychowa- szy w Antczewie	475 792,-		507 000,-	32 384,-	64 316,50		
VIII	1	Tcjewódski Zakład Tychowa- szy w Cerekwicy	-		-	-	-		
IX	18	Tcjewódski Zakład Tychowa- szy w Szubinie	-		-	-	-		
X	16	Tcjewódski Zakład dla Kory- gadów i Ubiegłych w Szamotku	70 675,-		40 000,-	32 053,-	2 167,-		
XI	12	Tcjewódski Szpital dla Chorych w Smukale	99 601,-		110 000,-	-	26 823,93		
XII	25	Tcjewódski Zakład Lecznicy dla Alkoholików w Górnym	58 860,-		57 000,-	6 480,-	5 116,-		
XIII	32	Tcjewódski Zakład Psychjatri- czny w Dziekowie	58 328,-		59 000,-	554,-	1 740,-		
XIV	27	Tcjewódski Zakład Psychjatri- czny w Owidzku	817 609,-		802 000,-	43 713,-	57 393,-		
XV	23	Tcjewódski Zakład Psychjatri- czny w Kłodzku	922 334,10		965 000,-	3 633,60	47 104,50		
XVI	1	Tcjewódski Zakład Pracy Dobro- uczynnej w Łaskach	663 127,-		695 000,-	24 764,-	38 075,-		
XVII	9	Instytut Tłokopole	-		-	-	-		
			42 410,-		43 000,-	1 456,-	2 776,-		
			3 773 057,85		3 963 000,-	160 263,35	350 223,93		